

## Caius IACOB

– 100 de ani de la naștere –

**Caius Iacob** face parte din pleiada de matematicieni români care au contribuit la recunoașterea și prestigiul școlii matematice românești în lumea întreagă.

S-a născut la 29 martie 1912, la Arad. Tatăl său, Lazăr Iacob, a fost profesor de drept canonic la Arad, Oradea, Cluj și în final la Facultatea de Teologie din București. A fost printre delegații oficiali la *Marea Adunare de la Alba Iulia, 1 decembrie 1918*. Mama sa, Camelia, născută Moldovan, era originară din Lugoj.

A urmat primele trei clase la *Liceul „Moise Nicoară”* din Arad, a continuat la *Liceul „Emanuil Gojdu”* din Oradea, unde și-a susținut bacalaureatul, în 1928, cu media cea mai mare pe țară. A fost un colaborator activ al *Gazetei Matematice* și *Revistei Matematice din Timișoara*.

Între anii 1928 și 1931 a urmat cursurile Facultății de Științe a *Universității din București*, unde a avut profesori renumiți ca *Gh. Țițeica, D. Pompeiu, V. Vâlcovici* ș.a. Este licențiat în matematici la 19 ani, de asemenea fruntaș al seriei.

În perioada 1931-1935 este la Paris, beneficiind de o bursă de specializare în mecanica fluidelor la Institutul de mecanică de la *Sorbona*. Urmează cursurile celor mai renumiți matematicieni și mecanicieni ai Franței din vremea aceea: *E. Cartan, E. Borel, H. Lebesgue, H. Villat, M. Fréchet* ș.a. și obține certificate pentru analiza superioară, aerodinamică și hidrodinamică. Cea mai puternică influență asupra sa a avut-o *H. Villat*, sub conducerea căruia își susține la 25 iunie 1935 teza de doctorat *Sur la détermination des fonctions harmoniques conjuguées par certaines conditions aux limites. Applications à hydrodynamique*. A publicat această teză în revista clujeană *Mathematica*, vol.11 (1935).

Reîntors imediat în țară, a fost numit asistent mai întâi la Școala Politehnică din Timișoara (1935) și apoi la Universitatea din Cluj (1938) și la Universitatea din București (1939). În anul 1943 este numit conferențiar și apoi profesor la Universitatea din Cluj (care funcționa în acel moment la Timișoara), iar în 1950 devine profesor, șef de catedră, la Universitatea din București în specialitatea mecanica fluidelor, calitate în care a funcționat până la pensionarea sa în 1982. În perioada 1952 -1953 a avut funcția administrativă de prorector al Universității din București.

**Caius Iacob** are contribuții importante în domeniile *mecanicii fluidelor, analizei matematice (ecuații cu derivate parțiale)* și *mecanicii generale*. În jurul anilor '30



în aerodinamică se utiliza încă ipoteza fluidului incompresibil, cu rezultate valabile pentru viteze mici. Pentru fluidele compresibile, studiile lui Caius Iacob sunt printre primele cercetări în domeniul vitezelor mari. Unele dintre contribuțiile sale sunt legate de importante rezultate ale matematicienilor ruși *S.A. Ciaplîghin* și *N.E. Jucovschi*. Matematicianul și mecanicianul italian *F.G. Tricomi*, părintele aerodinamicii transsonice, îl consideră pe Caius Iacob *precursor* al aerodinamicii transsonice moderne.

În 1940, *Academia de Științe din Paris* i-a decernat *Premiul „Henri de Parville”*, la propunerea lui *H. Villat*, pentru rezultatele obținute în dinamica fluidelor compresibile. Un amplu și documentat tratat, *Introducere matematică în mecanica fluidelor*, Ed. Acad. Române, 1952 (840 p.), care reprezintă o sinteză a studiilor sale, a primit *Premiul de Stat*. În 1959 a apărut traducerea acestuia în limba franceză, mult amplificată, *Introduction mathématique des fluides*, Gauthier-Villars, Paris (1288 p.), cu o prefață semnată de *H. Villat*.

A fost preocupat de ridicarea calității și eficienței învățământului matematic românesc, universitar și general, prin actul didactic direct, seminariile științifice, îndrumările generoase, conferințe etc., dar și prin publicistica bogată menită acestui scop. Pentru studenți a publicat cursuri și tratate: *Matematici superioare*, *Matematici clasice și moderne* ș.a. Pentru elevi și profesori a publicat cărți și manuale, articole de popularizare a matematicii sau de dezbateri a unor teme actuale ale învățământului: *Asupra unor condiții necesare transformării în sateliți ai Pământului a corpurilor lansate de pe Pământ* (G.M., 1948-49), *Jucovschi, Ciaplîghin, fondatori ai hidrodinamicii* (G.M.-A, 1952) sau cartea *Matematică aplicată și mecanică* (Colecția profesorului de matematică), Ed. Acad. Române, 1989.

**Caius Iacob** a participat la multe congrese științifice în țară și străinătate: *Franța, Belgia, Polonia, Marea Britanie, Italia* etc. și a conferențiat la multe universități din lume. Contribuțiile sale au primit recunoașterea comunității internaționale a matematicienilor.

A fost vicepreședinte al *Societății de Științe Matematice (și Fizice)* de la constituirea sa (1949), până la sfârșitul vieții. De asemenea, a fost în conducerea filialei București a S.S.M. ca vicepreședinte (1950-1981) și apoi ca președinte.

În 1955 **Caius Iacob** a fost ales membru corespondent al Academiei Române, iar în 1963 a devenit membru titular. Din 1980 și până la sfârșitul vieții sale a fost președintele Secției Matematice a acestui for academic. Academia Română a hotărât să tipărească în întregime opera sa științifică în două volume; primul volum a apărut deja în anul 2000.

A făcut parte din primul Senat postdecembrist, ca reprezentant al PNTCD-ului, partid ce tocmai fusese reînființat în mod legal.

**Caius Iacob** a încetat din viață la 6 februarie 1992.

Activitatea sa științifică este continuată de *Școala de mecanică* românească al cărei mentor a fost și de care este strâns legat, rezultatele sale științifice păstrându-și și astăzi actualitatea și constituind surse de inspirație pentru tinerele generații de mecanicieni și matematicieni.

***Prof. dr. Adrian CORDUNEANU***